

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Somnus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Lucianum in Hercul Gallico. D. Laer. lib. 1. c. 9.
 cio ad eloquentiae vim exprimendam significantius excogitari potuit, neq; magis hieroglyphicum. Nam quod ad Gallicanum figmentum spectat, Cornelius Tacitus Gallos ait duas semper artes studiose exercuisse, militarem quippe, & disceptandi rationem. Reliqua ad hanc rem pertinentia, quid singula sibi velint, apud Lucianum ipsum inspicienda sunt. Et quoniam eloquentia tam boni quam mali causa fuit, estque quotidie: merito Anacharsis quid esset in homine pessimum, quidq; optimum, interrogatus, *Lingua*, respondit.

MERCURIUS. CAP. XL.

Natalis Comae lib. 1. c. 10. Sermonis praeses Mercurius. Nempe quod Latina forsitan ab oblivione dicta. Nam ad hoc, id est, oblivio. Id est dator honorum. Hom. Odyss. Et est utilis, ut Odyss. Id est servator. Homer. Iliad. v.
 Lingua porro Mercurio sacra, quam ab eo regi fidere Mathematici tradunt, velut splenem à Saturno, hepar à Jove, à Marte sanguinem, cerebrum & cor à Sole, à venere renes & genituram, stomachum à Luna. Sermonis itaque praeses Mercurius: Unde apud Homerum, Deus hic ad fluvium Xanthi ripam, Deorum inter se orto certamine, Latona committitur, sermo quidem rerumque memoria adversus oblivionem. Quid enim magis inter se contrarium, quam orationis vis, & oblivio? Ajunt vero Aegyptii, Mercurium primum omnium verba in ordinem redegisse, multisque rebus innumeris nomina: literas, ejus inventum fuisse, Deorumque cultum instituisse, quae sine magna vi eloquentiae mortalium mentibus insinuari minime potuerint. Apud alias quoque gentes in honorem Mercurii, qui Deorum praeco fingitur, lingua in sacris disiecta praconi tradebatur. Facit ad hoc nominis ipsius interpretatio: nam Hermen δπό ε ερείν κγι μήσαοξ, quod omnino loqui significat, deducunt ajunt. Quique veterum figmentorum rationem explicant, per Mercurium nihil aliud intelligi volunt, quam sermonem ipsum, quo solus homo ex terrestribus animalibus honestatus est. Vel Hermes nuncupatus est. δπό ε ερυμα είναι, quod humano generi sermo sit veluti praesidium quoddam & munimentum, unde δπό ε ερυμα είναι in initio πρὸ τοῦ Δαλέγειν fuerit appellatus: eaque de causa linguas illi dedicarint, quod ea corporis nostri pars intelligentiae nostrae conceptus, apud propinquas animas differendo explicet. Est etiam illi cognomentum ερείν, quod magnae cujusdam sit utilitatis, summaque ope eos adjuvet, penes quos sit illius facultas. Unde etiam σῶκτος dictus: non enim sermo in perniciem aut detrimentum, damnusve ullum, mortalibus datus, sed ut hominem sospitet atque tueatur. Quocirca salutem, id est, Canis imaginem ad custodiam adhibitam Mercurii simularum semper adjiciebant, atque illi aedem in foro, ubi eloquentiae usus plurimum viget, statui monuit Vitruvius, ex aruspicum disciplina.

DISCIPLINAE. CAP. XLII.

Scripta Mercurii.
 Neque vero mirum, si omnia Mercurio scripta, inventa, meditationumque suarum argumenta, Aegyptii soliti sunt inscribere, solumque illum & sapientiae & eloquentiae arbitrum judicarent: quando is, auctore Seleuco tota rerum universalis, sive principia malimus dicere, viginti millibus voluminum (quae reperimus, quae accepimus, damus explicavit: ut vero Manethus asseverat, triginta millibus, quibus etiam addidit sex millia quingenta, & viginti quinque, in quibus libros de diis empyreis centum, de aethereis totidem, mille de caelestibus elucubravat: quae si membranae tot convolutae essent, vix fidem facerent: facit tamen horum mentionem Jamblichus, magnae vir apud Graecos autoritatis.

SOMNUS. CAP. XLIII.

Erat & lingua in arapofita, quae somnum significabat, quod Apollonius argonauticon primo indicat, ubi dicit:

τίως ἔπι π γλώσση χέοντα
 Λιθομίνας, ὕπνον ἢ Δακνέουα ἐμναλοντό.

Mos antiquus somni captivum quae tuus, Urbane, nepos in Latine reddidit:

— Incere exusti libamina linguis.
 Spargebant nigra captantes nocte soporem.

A Quoniam, inquit interpres, antiquis mos erat somnum captantibus victimarum linguas adolere Mercurio, propinatisque crateribus vinum superlibare, idque ex antiqua Philosophia: quandoquidem sermo esse Mercurius perhibetur, cujus instrumentum est lingua, quæ quidem somno incidente quiescit tacita. Atque hinc repertum est eam adolere Mercurio, quod & Homerus ipse tetigit, γλώσσας Hom. Iliad. δὲ ἐν πυρὶ βάλων, Linguas imponit in ignem. Qui vero fabulas confectantur, historiam huiusmodi à lib. 3. Direchida in Megaricis traditam recitare solent. Alchatoem Pelopis ob Chryssippi cædem in exilium actum, peregre profectum, ut alibi verso solo degeret. Accidisse vero ut Leoni feret obviam, qui Megara devastabat, in quem & alii complures à Megarensium Rege missi fuerant: sed Alchatoem aggressus feram, eam conficit, linguamque ejus in ara posita, Megara e vestigio reversus est, cumque ii, quia Rege missi fuerant, nunciassent se monstrum debellasse, Alchatoem feram elinguem ostendens, mendacii eos redarguit. Atque hic apud Megarenses institutum ajunt, ut sacrificiis quæ fierent in posterum, linguæ aris imponerentur. Philochorus libro de sacrificiis ea de causa linguas Mercurio adoleri dicit quoniam in corpore pars optima sit, quæque sibi rerum vendicat principatum.

B SILENTIUM. CAP. XLIII.

A dæmus & illud ex Homero, præcisas linguas indicium esse silentii: ille enim, ut nos is, ait, ἀδὲν Hom. Odyss. ἄγε τίμωσεν γλώσσας, jamdudum incidite linguas, pro, Silentium capeffite, ut interpretes exponunt. Quo quidem admisso omine, cum jam satis superque nugatus fuero, oportune mihi silentium imperabo. Tu vero, mi Patruæ, omnis suscepto joco: At nolim, respondisti, virum tam probum, tam modestum, tam eruditum, in abscissæ linguæ turpissimam ignominiam incidere: siquidem ea præcisâ in Divinis literis, impurum indicat hominem, qui fordidam, nefariam ac profligatissimam vitam vivat: atque ideo repellatur sacris, ab omni piorum moderatorumque; hominum conventu turpiter & ignominiose rejectus, de quo David: Peccatori autem dixit Deus: Quare tu enarras justitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum? Tu vero odisti disciplinam: & quæ sequuntur. Quod vero conjectas in ignem linguas apud Homerum citasti, nostras cuperem ego in flammam eam injiceremus, quam Astartor nofter accendit, cum XII. comites ab eo electi, afflati sunt, igneis linguis

C ab ignis cujusque vertice promicantibus. Huiusmodi enim linguæ splendore tanto conspicuæ, omnino significarunt eam orationis vehementiam, ardorem illum, illamque fandi vim cœlitus illis affuturam, ut, quæ à divino Magistro præcepta acceperant, per universum mox terrarum orbem persuasibili (penetrat enim ignis) sermone disseminarent, sanctissimisque monitis mortale genus incenderent, aberrantesque late mentes, & incitiâ torpore frigescentes, pietatis ardore succensas, ad hostiæ puræ atque immaculatæ sacrum incitarent, essetque eorum fulgurum sonitus in omnem terram exiturus: sonitus, inquam, fulgentium earum linguarum, quas ad incudem fabricatas diceret Pindarus, qui linguam ferream, Pythiis, veritatis indicium ponit: ἀψευδῆς ἡ πρὸς ἀκμῶνι γάλακτος γλώσσα. Nam dubio procul lingua si fabricata fuerit ad incudem: ferrea erit; si ferrea, solidissima firmitatis. Mendacia enim imbecilla sunt, quia tempus veritatem in lucem adducit, atque ita mendacium evanescit. Sane quidem hodie ut vulgo dicitur Veritatem ad malleum durare, quod idem fere est, quod Pindarus. Ad incudem dixit. Possent autem alia multa sermone super hoc examinari, atque hinc ad Apollinis plectra, & multiplices Musarum choros sterni via, si præcipuè dentes ad linguam socii conferantur: sed quoniam ego jam edentulus nullam eis amplius gratiam debeo, cur mihi sit pro eis laborandum nusquam video. Præter hæc, cum reliqua linguæ disputatio de gustu nos appellet, eaque sit potius Physica quam Historica, ad Leoniceum hæc meo calculo transfulerim, Conferre reliqui, neque invitus ille ita loqui cœpit.

DE GUSTU. CAP. XLIV.

N Empe, ut susceptum prosequar argumentum, si de oculis, de auribus, de naribus, quid præstare queant, disseruimus, gustus quoque his accedit, seque tractari postulat, ne per ignominiam præteritus videatur. Est autem hic duplex apud Ægyptios, quorum Sacerdotes si delibatum aliquid leviter, neque tamen plenus gustatum significare vellent, hieroglyphicum linguæ inter pri-